

สรุปผลการตรวจราชการและนิเทศงาน กรณีปกติ รอบที่ 1 ปีงบประมาณ 2565 เขตสุขภาพที่ 8 จังหวัดบึงกาฬ

ประเด็นที่ 1 โครงการเกี่ยวกับพระราชวงศ์

นายแพทย์นฤพนธ์ ยุทธเกษมสันต์
รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ โรงพยาบาลหนองคาย

**หัวข้อ : การพัฒนาระบบบริการสุขภาพผู้ต้องขังในเรือนจำ
โครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์**

กรอบการนำเสนอ

1. การพัฒนาระบบบริการ สาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขัง ในเรือนจำ

- อสรจ.
- รักษาพยาบาล/
ส่งต่อเพื่อการรักษา
- ฟื้นฟูสมรรถภาพ
- ระบบสารสนเทศด้านสุขภาพ
- ส่งเสริมสุขภาพ
- คัดกรองโรค
- ยาและเวชภัณฑ์
- สิทธิการรักษา
- สิ่งแวดล้อม

2. การบริการสุขภาพ ช่องปาก

- ตรวจคัดกรอง
- บริการรักษา
- ส่งเสริม และป้องกันโรค

3. การบริการ สุขภาพจิต

- ค้นหา คัดกรองปัญหา
สุขภาพจิตในผู้ต้องขัง
- การส่งเสริมสุขภาพจิต
ในเรือนจำ
- การรักษา ผู้ป่วยจิตเวช
อย่างต่อเนื่อง
- ส่งต่อ ติดตามกับพื้นที่หลัง
จำหน่าย
- ผู้ต้องขังจิตเวชได้รับ
การบันทึกบนพื้นฐาน
ข้อมูลนิติ จิตเวช

4. การป้องกัน และควบคุมโรค

- TB
- HIV
- Syphilis
- HCV
- เรือนจำสีขาวปลอดเชื้อ

เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ

177 หมู่ 2 ต.โนนสมบูรณ์ อ.เมือง
พื้นที่ทั้งหมด 113 ไร่ 125 ตร.วา
พื้นที่ในกำแพง 18 ไร่ 80 ตร.วา
คumnักโทษเด็ดขาดโทษไม่เกิน 15 ปี

พื้นที่เรือนนอน มาตรฐานเฉลี่ย (>1.2 ม.²)

รวม

จำนวน	ร้อยละ	พท.เฉลี่ย
1,106	89.63%	0.98 ม. ²
128	10.37%	0.79 ม. ²
1,234	100.00%	

บุคลากร
ทั้งหมด
74 คน

พยาบาล
2 คน
1 : 617

เรือนพยาบาล+ครุภัณฑ์ทางการแพทย์
ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จาก
พระอาจารย์ปรีดา วนุกโร (หลวงปู่ฤๅษ)
เจ้าอาวาสวัดป่าด่านวิเวก) จำนวน 5,700,000 บาท

1 การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ

1.1 อสรจ.

เกณฑ์ อสรจ. ต่อ ผู้ต้องขัง 1 : 50

อสรจ. 96 คน สัปดาห์ 1 : 12 คน

80 คน

16 คน

อบรม อสรจ. 2 รุ่น หลักสูตร 6 วัน(30 ชั่วโมง)

รุ่น 1 มีนาคม 2565 จำนวน 96 คน

รุ่น 2 สิงหาคม 2565 จำนวน 90 คน

1.2 การให้บริการตรวจรักษาตามเวชปฏิบัติ

แพทย์เวชปฏิบัติ

1 ครั้ง/เดือน
(วันพฤหัสบดีที่ 2 ของเดือน)

Telemedicine

Video Conference
เวลา 08.00-16.00 น

เชื่อมต่อระบบข้อมูล HOSxP PCU

สว.บึงกาฬ

เรือนจำ

ระบบพร้อม

อยู่ระหว่างพัฒนาทักษะบุคลากรเรือนจำ

ฉุกเฉิน

มีระบบรองรับ

1 การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ

1.3 ส่งเสริมสุขภาพ

อนามัยแม่และเด็ก

- ☐ **หญิงตั้งครรภ์ 2 ราย** ANC sw.บึงกาฬ
- ☐ **เด็กติดผู้ต้องขัง 1 ราย** อายุ 1 ปี 8 เดือน (วัคซีน/คัดกรองพัฒนาการ ตามเกณฑ์) มีแผนผลักดันกลับประเทศลาว
- ☐ ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ครบ 6 เดือน

โภชนาการ

- ☐ มีการปรับปรุงเมนูอาหารให้เหมาะสมกับวัตถุดิบมีในพื้นที่ โดยประสาน นักโภชนาการ sw.บึงกาฬ วิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ **งดการเติมผงชูรส**
- ☐ ส่งเสริมโภชนาการในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด และเด็กติดผู้ต้องขัง

ออกกำลังกาย

- ☐ ออกกำลังกายทุกวัน **ด้วย 10 ท่าพยามยาม ทุกแดน**
- ☐ มีชมรมบาสโลบ, แอโรบิค, โยคะ ในแดนหญิง
- ☐ อสรจ. เป็นแกนนำออกกำลังกาย ทั้งแดนหญิงและชาย

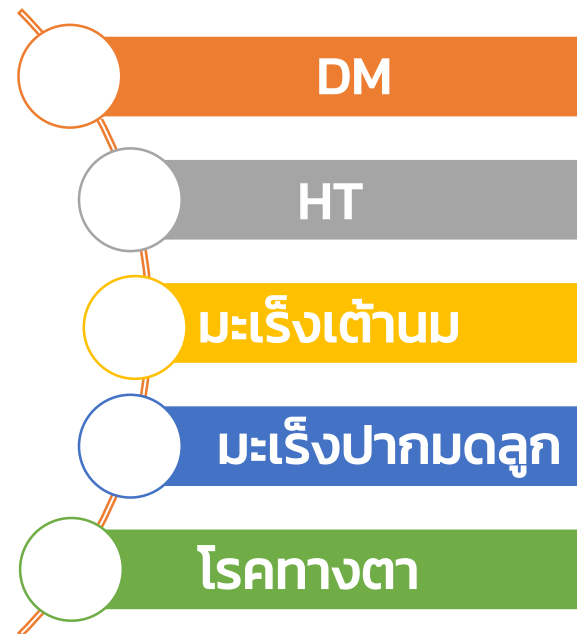

1.4

การคัดกรองโรค

มีแผน

การคัดกรอง

1.5

ยาและเวชภัณฑ์

เบิกจาก sw.แม่ข่าย

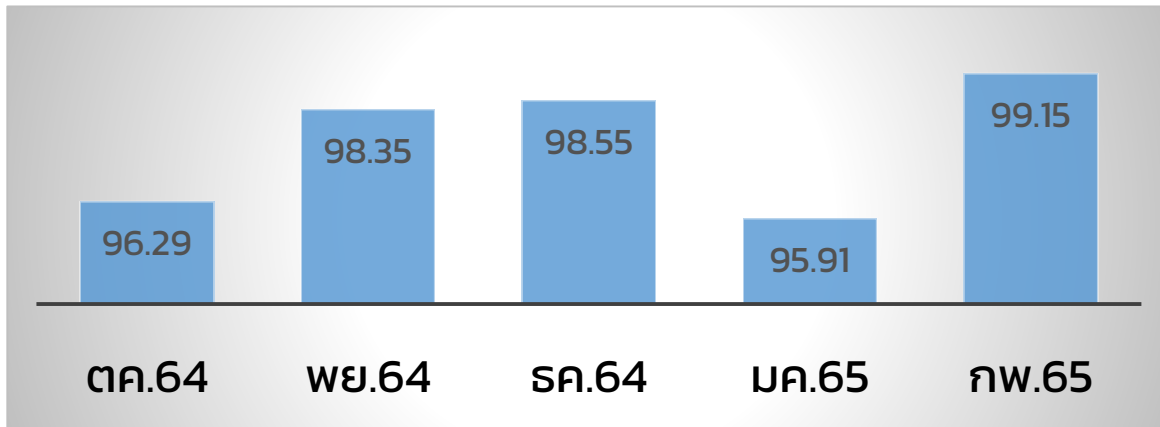
☐ กรณีปกติ 2 เดือน 1 ครั้ง

1 การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ

1.6 การขึ้นทะเบียนสิทธิการรักษาผู้ต้องขัง

1.7 การฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. นักร่างกายบำบัด เดือนละ 1 ครั้ง
2. พัฒนา อสรจ. ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1.8 สุขภาพอาหาร

- มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ อสรจ.และผู้ต้องขังที่ปฏิบัติงานในสุทกรรม ในด้านการดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล การคัดแยกขยะ และสุขภาพอาหาร
- และตรวจสุขภาพประจำปี

1

การพัฒนาาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ

1.9

อนามัยสิ่งแวดล้อม

การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

น้ำอุปโภค-บริโภค มีเฟ้าระวังคุณภาพจาก SW.แม่ข่าย

น้ำทิ้ง

- ❑ ระบบบำบัดน้ำเสีย ดำเนินการปรับปรุงได้ตามมาตรฐาน โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และงบประมาณ สนับสนุนจาก อบจ.บึงกาฬ **700,000** บาท
- ❑ อยู่ระหว่างประสานการส่งตัวอย่างน้ำทิ้ง เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพ
- ❑ ดำเนินการตรวจวิเคราะห์เชื้อโควิด-19 ประเภทน้ำทิ้ง ด้วยเครื่อง Auto PCR **ไม่พบเชื้อ**

2 การบริการสุขภาพช่องปาก

- ❑ ทีมทันตแพทย์ รพ.แม่ข่าย เดือนละ 1 ครั้งให้บริการ ครั้งละ 40-50 ราย
- ❑ มีห้องทันตกรรมและยูนิตทำฟัน 1 ชุด ในเรือนจำ **ได้รับบริจาคจากหลวงปู่ทวย**
- ❑ มีการอบรม อสรจ.ในการตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปากเบื้องต้นและเฟ้าระวังทางทันตสุขภาพ จำนวน 23 คน

ผลการดำเนินงาน

- ❑ ตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปาก จำนวน 315 ราย (ร้อยละ 24)
  - ฟันผุ จำนวน 262 ราย
  - เหงือกอักเสบ จำนวน 189 ราย
- ❑ ได้รับบริการทางทันตกรรม จำนวน 152 ราย (ร้อยละ 58)
  - ถอนฟัน จำนวน 150 ราย
  - ผ่าฟันคุด จำนวน 2 ราย
  - ให้ทันตสุขศึกษารายกลุ่ม จำนวน 315 ราย

3 การส่งเสริมสุขภาพจิต

SW.
แม่ข่าย

จิตแพทย์/นักจิตวิทยา/พยาบาลจิตเวช
- ตรวจรักษาผ่านระบบ Telepsychiatry 3 เดือน/ครั้ง
- จิตเวชฉุกเฉินปรึกษาจิตแพทย์ sw.บึงกาฬ

คัดกรอง
แรกรับ

ร้อยละ 100
- ความเสี่ยงจากการสูบบุหรี่ /ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์/เสพยาเสพติด
- ประเมินภาวะสุขภาพจิต (PMHQ-Thai)

ผู้ป่วย

55 ราย (รายเก่า 42/รายใหม่ 13)
รักษาต่อเนื่องอาการปกติทุกราย

สิ่งที่มีและชื่นชม

- 1) มี อสรจ. ด้านสุขภาพจิตและจิตเวช
- 2) ตรวจรักษาโดยทีมจิตแพทย์ sw.บึงกาฬ ผ่านระบบ Telepsychiatry
- 3) มีระบบการส่งต่อผู้ป่วยรักษาต่อกรณี พ้นโทษ
- 4) มีระบบส่งต่อข้อมูลผู้ป่วย เพื่อการติดตามการรักษาต่อเนื่อง เมื่อพ้นโทษ
- 5) กิจกรรมคลายเครียด มุมหนังสือธรรมะ โยคะ ออกกำลังกาย และสันทนาการดนตรี

แผนพัฒนา
❖ พัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยต้องขัง
ถอนพิษสุรา

4 การป้องกันและควบคุมโรค

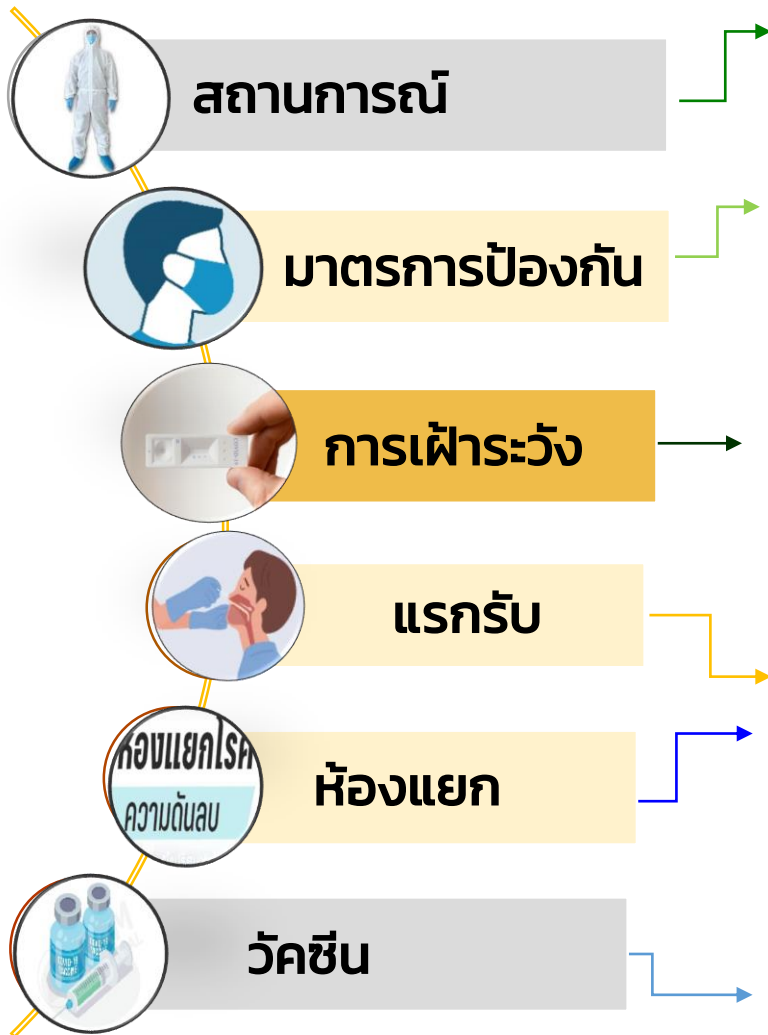
4.1 4 โรคหลัก

ประเด็น	ผู้ป่วย รายเก่า(ราย)	เป้าหมาย คัดกรอง	จน.แรกรับ (ราย)	จน.คัดกรอง (ราย)	ร้อยละ
TB	3	แรกรับ 100%	727	727 ราย	100.00
		รายเก่า 90%	570	570 ราย	Positive 2 ราย 100.00
HIV	23	แรกรับ 50%	727	498 ราย	Negative 68.50
Syphilis	0		727	153 ราย	Positive 1 ราย 21.05
HCV	0		727	153 ราย	Positive 2 ราย 21.05

❑ มีแผนการคัดกรอง TB, HIV, Syphilis, และ HCV ในผู้ต้องขังแรกรับ

4.2 เรือนจำสีขาวปลอดเชื้อ (โรคอุบัติใหม่)

- ณ วันที่ 22 มี.ค.2565 พบผู้ติดเชื้อ 4 ราย (ผู้ต้องขังห้องกักโรค) ไม่พบผู้เสียชีวิต
- การเยี่ยมญาติ Online โดยลงทะเบียนล่วงหน้า
- กรณีพบ PUI ตรวจ ATK ทุกราย
- สุ่มเก็บตัวอย่าง 5-10% ทุกเดือน
- จนท.เรือนจำ/อสรจ. ตรวจ RT-PCR/ATK ทุกวันจันทร์
- กรณีไม่ใช่กลุ่มเสี่ยง ATK day 1,5, RT-PCR day 19
- กรณี กลุ่มเสี่ยง ATK day 0,5,13 RT-PCR day 19 } ก่อนปล่อยลงแดนผู้ต้องขัง
- ห้องแยกกักโรค 10 ห้อง (รองรับ 254 คน) กักตัวจนครบ 21 วัน
- ผู้ต้องขัง (1,377) เข็ม 1: 97.5% เข็ม 2: 88.3% เข็ม 3: 73.9% (ยังไม่ฉีดวัคซีน 35 ราย) แผนฉีดวัคซีนครั้งต่อไป วันที่ 1 เม.ย. 65
- กลุ่ม 608 (126) เข็ม 2: 100% เข็ม 3: 94.4%
- จนท.เรือนจำ (74) เข็ม 2: 98.6% เข็ม 3: 95.9%
- อสรจ. (96) เข็ม 2: 100% เข็ม 3: 100%

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

สุขภาพช่องปาก

- ❖ เพิ่มความครอบคลุมในการตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปากและฟันในผู้ต้องขังทุกราย
- ❖ พัฒนาศักยภาพ อสรจ. ตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปากและฝ้าระว่างทางทันตกรรมอย่างต่อเนื่อง
- ❖ จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังในการดูแลสุขภาพช่องปากและพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร

อนามัยสิ่งแวดล้อม

- ❖ ตรวจสอบปนเปื้อนเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำบริโภคและตรวจฝ้าระว่างคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำใช้ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- ❖ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ covid 19 ปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลภายในเรือนจำ โดยการเติมคลอรีนให้มีค่าคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำ 0.5 -1.00 ppm
- ❖ ฝ้าระว่างคุณภาพน้ำทิ้งในระบบบำบัดน้ำเสียให้ได้ตามมาตรฐาน

การป้องกันและควบคุมโรค

- ❖ เร่งรัดการบันทึกข้อมูลคัดกรอง TB ในผู้ต้องขังในโปรแกรม NTIP
- ❖ คัดกรอง TB ในผู้ต้องขัง แรกรับและรายเก่า และคัดกรอง HIV/Syphilis /HCV ในผู้ต้องขังแรกรับตามเกณฑ์ อย่างต่อเนื่อง

เรือนจำสีขาวปลอดเชื้อ

- ❖ ประเมินตนเองตามมาตรการเรือนจำสีขาวปลอดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่อง
- ❖ วิเคราะห์ปัญหาและค้นหาปัจจัยเสี่ยงจากการระบาดที่ผ่านมา

ทีมตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ
โครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี
เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์
วันที่ 23 มีนาคม 2565 ณ เรือนจำ
จังหวัดบึงกาฬ

ประเด็นที่ 2 กัญชาทางการแพทย์ และสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
ร้อยละของหน่วยบริการสาธารณสุขที่การจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ รพ.สังกัด สป.สร.	ร้อยละ 70	ร้อยละ 100 (8/8)
ผู้ป่วยที่มีการวินิจฉัยระยะประคับประคอง (Palliative care) ที่ได้รับการรักษาด้วยยา กัญชาทางการแพทย์	ร้อยละ 5	ร้อยละ 1.36 (6/442) (ข้อมูล ณ วันที่ 23 มี.ค.65)
ผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับการรักษาด้วยยากัญชาทางการแพทย์	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	ร้อยละ 56.62 (218/385) (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มี.ค.65)

ปัจจัยความสำเร็จ

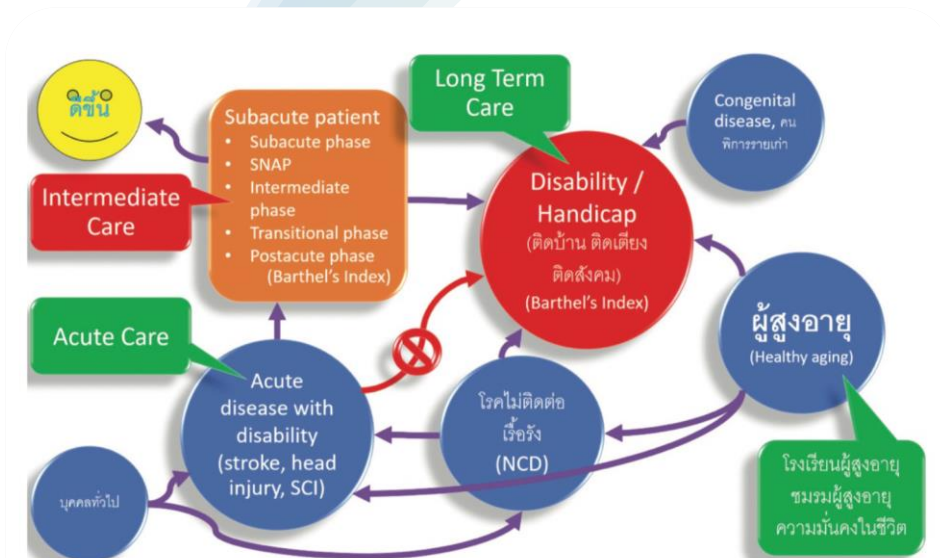
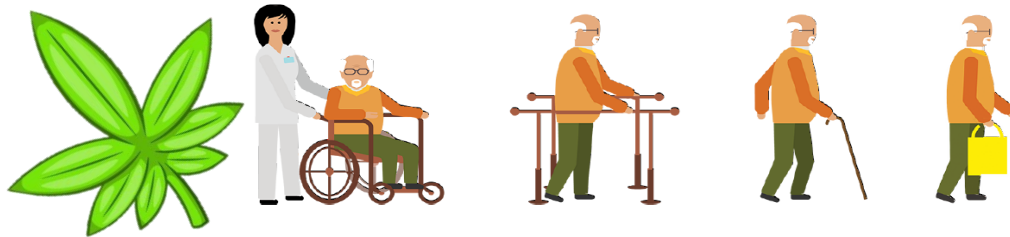
- นโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ผู้ตรวจราชการฯ เขตสุขภาพที่ 8 กรมการแพทย์แผนไทยฯ และคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสมุนไพร กัญชา และ กัญชงทางการแพทย์ เขตสุขภาพที่ 8ที่กำหนดให้การดำเนินการด้าน กัญชาทางการแพทย์ และการแพทย์แผนไทยเป็นนโยบายเร่งด่วน
- ผู้บริหารในจังหวัดบึงกาฬ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุข ผู้อำนวยการโรงพยาบาล และสาธารณสุขอำเภอ เล็งเห็นความสำคัญในการผลักดัน นโยบายดังกล่าว
- จัดทำแผนงานการพัฒนางานกัญชาทางการแพทย์ โดยอบรมให้ สหสาขาวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เภสัชกร แพทย์แผนไทย และบุคลากรอื่นๆที่ เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการใช้ยากัญชาทางการแพทย์ ในกลุ่มโรคต่างๆ เช่นกลุ่มผู้ป่วยที่มีการวินิจฉัยระยะประคับประคอง (Palliative care) เป็นต้น
- มีการจัดงานมหกรรมกัญชาฯ “ท่องเที่ยวเร็งรำ กัญชาริมโขง” เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้ยากัญชาทางการแพทย์

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
การเข้าถึงการใช้ยากัญชาทางการแพทย์ในผู้ป่วย Palliative care	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานการดูแลแบบประคับประคอง ที่ ได้รับการรักษาด้วยยากัญชาทางการแพทย์ เพื่อส่งเสริมการใช้ยา
พบปัญหาการดึงข้อมูลจากระบบ HDC ไม่สามารถดึงข้อมูล ผู้ป่วยทั้งหมดที่ ได้รับการรักษาด้วยยากัญชาทางการแพทย์ ในปีงบประมาณ 2564 ได้	ควรให้ไอทีของรพ.ประสานงานกับจนท.ไอทีส่วนกลางเพื่อการหาสาเหตุ และแก้ไขร่วมกันทั้งระบบ

การแพทย์แผนไทยกับการขับเคลื่อนกัญชาทางการแพทย์

- มีการพัฒนาการบริการและสนับสนุนการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์แผนไทย
  - จัดทำแนวทางเวชปฏิบัติในการใช้ตำรับยา กัญชาทางการแพทย์แผนไทยร่วมกับแพทย์แผนไทยภายในจังหวัด และกำหนดกลุ่มเป้าหมายการให้บริการกัญชาทางการแพทย์แผนไทย หรือ TTM care plan
- บูรณาการองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและกัญชาทางการแพทย์ร่วมกับทีมสหวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใน Service plan สาขาต่าง ๆ
  - จัดทำแนวทางการดูแลผู้ป่วย Intermediate care และ Palliative care โดยให้ความสำคัญกับการกินได้ นอนหลับและความสุขของผู้ป่วย
- สนับสนุนการศึกษาวิจัย
  - ตำรับยาน้ำมันกัญชาขมิ้นทอง ในกลุ่มผู้ป่วยที่มีอาการนอนไม่หลับ
  - น้ำมันกัญชา อ.เดชา ต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย

การแพทย์แผนไทยกับการขับเคลื่อนกัญชาทางการแพทย์

■ พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แพทย์ทางเลือก

■ Seal Route 3 วัน 2 คืน ภายใต้แนวคิด **“พักกาย พักใจ หลงไหลบึงกาฬ”** เพื่อสุขภาพตามแนว วิถีชุมชนกัญชา กัญชง และสมุนไพรท้องถิ่น

โอกาสพัฒนา

- วางแผนและขับเคลื่อนงานกัญชาทางการแพทย์แผนไทยที่สอดคล้องกับบริบทภายในจังหวัด
- ขับเคลื่อนการบริการเชิงรุก โดยเร่งค้นหาผู้ป่วย ในพื้นที่ และสร้างความเข้าใจต่อการใช้ยา กัญชาทางการแพทย์
- ขยายบริการคลินิกกัญชาเฉพาะโรคตามประเด็นปัญหาสุขภาพของจังหวัด

THANK YOU

